

Handläggare
Carl Kronberg
Telefon: 08-50833646**Till**
Utbildningsnämnden
2024-10-24

Motion om yrkesgymnasium

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/544

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om yrkesgymnasium till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären lyfter flera utmaningar kopplade till gymnasieskolans yrkesprogram och föreslår mot den bakgrunden dels att staden inrättar ett yrkesprogramråd, dels att staden utreder försök med yrkesprogram på skolor i innerstaden med teoretisk profil.

Förvaltningen konstaterar att stadens skolor genom studie- och yrkesvägledning redan bedriver ett aktivt arbete i syfte att stärka elevers valkompetens. Fortsatt har förvaltningen vidtagit flera åtgärder för att öka attraktiviteten hos stadens yrkesutbildningar, exempelvis genom deltagande i Yrkeskampen och genom värdskap för Yrkes-SM 2026. Förvaltningen bedriver också ett löpande arbete med planering och dimensionering av det utbud av utbildningar som erbjuds på stadens gymnasieskolor och har redan påbörjat ett arbete med att utreda förutsättningarna för att starta ett yrkesprogram på någon av stadens gymnasieskolor som idag domineras av högskoleförberedande program. Därtill bedriver förvaltningen en omfattande samverkan med närings- och arbetslivet, med närsamhället och med andra organisationer enligt motionens intentioner, exempelvis genom lokala programråd och inom ramarna för arbetet i den gemensamma gymnasierregionen.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om yrkesgymnasium till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären

framhåller att yrkesprogrammets status utgör en viktig faktor i stadens arbete för att motverka avbruten skolgång, att yrkesprogrammen är mindre populära än de högskoleförberedande programmen, att normer styr elevers val av gymnasieprogram samt att situationen har en negativ inverkan på elevers motivation och möjlighet att erhålla gymnasieexamen.

Av motionen framgår att yrkesprogram numera ger grundläggande behörighet till högskolan samt att utbudet av gymnasiala utbildningar som inleds från och med 2025 ska anpassas efter arbetsmarknadens behov. Motionären anser vidare att det sociala klimatet på yrkesprogrammen minskar elevers benägenhet att söka dit, varför värderingsarbetet och kulturen där behöver förbättras.

Slutligen anför motionären att gymnasievalet har blivit ett identitets- och livsstilsval samt att staden bör hantera det genom att förlägga yrkesprogram till någon eller några av de populära innerstadsskolorna med teoretisk profil.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att staden inrättar ett yrkesprogramsråd där man samlar representanter för näringslivs- och fackliga organisationer, välfärdsorganisationer samt Stockholmsregionen för att samlat arbeta kring bemanning och rekrytering och få fler att söka yrkesgymnasium.
2. Att staden utreder försök med yrkesprogram på skolor med teoretisk programprofil i innerstaden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 oktober 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 16 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen arbetar aktivt med studie- och yrkesvägledning som elever i stadens skolor får under hela sin skolgång. Genom undervisning, information och vägledning bidrar studie- och yrkesvägledningen till att eleverna blir väl förberedda för att kunna fatta återkommande beslut om val av utbildning och inriktning på arbetsmarknaden. Elever i grundskolan ges stöd i att göra väl underbyggda val till gymnasieskolan medan elever i gymnasieskolan ges stöd i att hantera övergångar mellan olika

utbildningar samt övergången mellan utbildning och arbetsmarknad. En väl fungerande vägledning syftar till att öka elevers valkompetens och bidrar till färre studieavbrott, till att fler elever går ut gymnasieskolan med godkända betyg och på sikt till en bättre arbetskraftsförsörjning.

Förvaltningen har vidtagit ett flertal åtgärder mot bakgrund av den – relativt övriga riket – låga andel elever i staden som väljer yrkesprogram. Stadens högstadieskolor erbjuds sedan 2023 att delta i den årliga tävlingen Yrkeskampen som riktar sig till årskurs 8 och som anordnas av organisationen WorldSkills Sweden. Syftet med Yrkeskampen är att på ett lekfullt vis öka intresset för de yrken som gymnasiala yrkesutbildningar leder till. Vidare kommer Stockholms stad att vara värd för Yrkes-SM 2026 i partnerskap med Region Stockholm och WorldSkills Sweden samt i samverkan med samtliga övriga kommuner i länet. Syftet med Yrkes-SM är bland annat att öka kunskapen om olika karriärvägar inom yrkesutbildningsområdet samt att höja deras status och attraktionskraft.

Förvaltningen bedriver även ett löpande arbete med planering och dimensionering av det utbud av utbildningar som erbjuds på stadens gymnasieskolor. I det arbetet utgår förvaltningen utifrån en uppsättning vägledande principer avseende yrkesprogrammen:

- Att öppnandet av yrkesprogrammet blir ekonomiskt hållbart
- Att det finns efterfrågan och söktryck
- Att vi inte konkurrerar med oss själva
- Att yrkesprogrammet passar skolans profil och programmix
- Att anpassade gymnasieskolan och yrkesintroduktion inkluderas

I dagsläget erbjuds nio av de totalt tolv nationella yrkesprogrammen på någon av stadens gymnasieskolor. Yrkesprogrammen är fördelade på åtta olika skolor, varav tre är belägna i innerstaden och parallellt även erbjuder högskoleförberedande program. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att utreda förutsättningarna för att starta ett yrkesprogram på någon av stadens gymnasieskolor som idag domineras av högskoleförberedande program.

Förvaltningen bedriver vidare en omfattande samverkan med närings- och arbetslivet, med närsamhället och med andra organisationer enligt motionens intentioner. Samverkan sker exempelvis genom yrkesprogrammets lokala programråd, som är forum för samverkan mellan representanter för skola, arbetsliv och branschorganisationer och som bland annat syftar till att säkerställa

att utbildningarna är attraktiva, motsvarar arbetsmarknadens behov och håller god kvalitet. De lokala programråden är reglerade i Skollagen (1 kapitlet 8 § gymnasieförordningen).

Samverkan sker även inom ramarna för stadens delaktighet i Storsthlmns arbete med den gemensamma gymnasieregionen och gymnasieantagningen i Stockholms län. Företrädare för Stockholms stad ingår i den politiska styrgruppen för den gemensamma gymnasieregionen, vars uppdrag bland annat är att tillvarata näringslivsperspektivet när det gäller utbyggnaden av yrkesutbildningen.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Joachim Håkansson
Gymnasiedirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion av Jan Jönsson (L) om yrkesgymnasium

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-10-14